

Voorstel GEMEENTERAAD VII - F

Stuknummer

16607 In te vullen door raadsgriffie.

Programma

Stedelijke ontwikkeling

Onderwerp

Budget voor mobiliteitsprojecten en
meerjarige doorkijk

Programma

Programma Stedelijke Ontwikkeling

Corsanummer

In te vullen door opsteller stuk.

Enschede

15 april 2013

Wij stellen u voor te besluiten tot

1. Bijgevoegd uitvoeringsprogramma Fietsvisie 2012-2013 vast te stellen.
2. De meerjarige prioriteringslijst van projecten vast te stellen en op grond hiervan kennis te nemen van de daaruit voortvloeiende ontwikkeling van de reservepositie voor mobiliteit.
3. Een budget te verlenen van 2.640.100 euro voor de uitvoering van diverse mobiliteitsprojecten, en dit budget te dekken uit:
 - a. de reserve Mobiliteitsprojecten ter grootte van 1.980.975 euro
 - b. toegekende subsidies ter grootte van 659.125 euro

Toelichting op het voorstel**1. Relatie met programma/beleidskader/wettelijke taak/bestuurlijke geschiedenis**

In de Programmabegroting 2013-2016 is het op peil houden van de bereikbaarheid van de economische centra van de stad één van de hoofddoelstellingen. Ook in de Economische visie die uw raad op 23 januari 2012 heeft vastgesteld is bereikbaarheid een prioritair thema. Het beleidsmatige kader is nader gespecificeerd in de op 22 juni 2009 door uw raad vastgestelde Mobiliteitsvisie 2025 en uitgewerkt in onder meer de Fietsvisie (23 januari 2012) en de Parkeervisie (28 januari 2013).

De doelen worden nagestreefd door te werken via twee lijnen. De eerste lijn is het verbeteren van de externe bereikbaarheid door met name investeringen in fysieke sfeer zoals NOEK en Auke Vleerstraat. De tweede lijn is via het stimuleren van met name interne fiets en openbaar vervoer zodat ruimte ontstaat voor de bereikbaarheid van buiten. Dit gebeurt door investeringen in fiets, openbaar vervoer en mobiliteitsmanagement.

Op grond van de doelen uit deze beleidsnota's en de bovengenoemde lijnen is een lijst van projecten die invulling geven aan deze doelen. De prioritering van projecten voor de langere termijn is op 28 november 2011 in uw raad besproken aan de hand van de notitie "Kiezen voor duurzame bereikbaarheid". Daarin is aangegeven welke projecten de komende jaren nog wel of niet uitgevoerd zouden kunnen worden: welke projecten boven of onder de streep komen te staan.

Omdat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om alle geambieerde projecten uit te voeren, is er binnen de bovengenoemde prioritering voor gekozen om de focus te leggen op het afmaken van lopende projecten zoals bijvoorbeeld de Auke Vleerstraat, het versterken van de ontsluitingsstructuur van Kennispark richting het noorden (NOEK) en op een modal shift door investeringen in fiets en mobiliteitsmanagement/informatie.

Ten opzichte van de planning in november 2011 hebben de bezuinigingen in het kader van de Stedelijke Koers de situatie veranderd en een verdere prioritering noodzakelijk gemaakt. Door de incidentele bezuinigingen van 9 miljoen euro en de structurele bezuinigingen van 410.000 euro per jaar op het thema bereikbaarheid is de investeringsruimte fors verminderd. Om dit op te vangen zijn een aantal maatregelen getroffen (zie paragraaf 2).

2. Situatieschets, probleemstelling, doelstelling**a. Consequenties bezuinigingen Stedelijke Koers**

De consequenties van de bezuinigingen (incidenteel en structureel) zijn divers.

1. De structurele bezuinigingen (410.000 euro per jaar; zo'n 10% van de beschikbare middelen voor investeringen in mobiliteit) zijn opgevangen door:
 - a. Het verlengen van de afschrijvingstermijn van de te activeren projecten naar 40 jaar (was 25 of 15 jaar, afhankelijk van het type project). Hierdoor zijn op korte termijn de kosten lager, op langere

termijn de kosten hoger en in totaal de financiële lasten van een project ook hoger.

- b. Het verminderen van de exploitatiebijdragen aan de exploitatie spoorlijn Enschede-Gronau en de P&R Zuiderval. Dit heeft voornamelijk geen negatieve consequenties omdat binnen de nieuwe concessies een lagere bijdrage onderhandeld is/volstaan kan worden met een lagere bijdrage.
 - c. Het verminderen van het budget voor vervanging en onderhoud verkeersregelinstanties en dynamisch verkeersmanagement-systemen. De consequentie hiervan is dat het risico op uitval groter wordt en het actueel houden van de instellingen aan mogelijk veranderende verkeersstromen minder kan plaatsvinden. In 2013 zullen de consequenties en keuzes in beeld worden gebracht en zal dit betrokken worden bij de actualisatie van de projectenlijst eind 2013/begin 2014.
2. De incidentele bezuinigingen (9 miljoen euro) zijn opgevangen door:
- a. De buffer in de Reserve Mobiliteitsprojecten om tegenvallers in kosten en subsidie op te kunnen vangen te verlagen van 3 miljoen euro naar 0,5 miljoen euro. De consequentie is dat tegenvallers nog maar in zeer beperkte mate opgevangen kunnen worden en eerder ten laste komen van andere geplande projecten.
 - b. Van een aantal projecten de eigen bijdrage te verminderen (doorstorming Zuiderval, NOEK, duurzame mobiliteit, strategische fiets-parkeer- en OV-projecten) of volledig te schrappen (HOV-Oldenzaalsestraat),
 - c. Een aantal investeringen verder naar achter te verplaatsen en/of meer te verdelen over een aantal jaren, zoals de projecten die te maken hebben met de uitvoering van het verkeerscirculatieplan, de investeringen in mobiliteitsmanagement en de investeringen in duurzame mobiliteit.

Een nadere toelichting op de bezuinigingen is gegeven in paragraaf 2.3.3. van de Programmabegroting.

b. Mee- en tegenvallers lopende projecten

Afgelopen periode zijn er ook een aantal mee- en tegenvallers geweest.

1. Voor de realisatie van fase 2a van de Auke Vleerstraat heeft de provincie Overijssel een subsidie verstrekt van 1,55 miljoen euro. In de kredietaanvraag voor dit project was deze subsidie wel aangekondigd, maar voorzichtigheidshalve was hiermee in de dekking nog geen rekening gehouden. De verwachte uitvoeringskosten van dit project liggen momenteel lager dan geraamd bij de kredietaanvraag, maar omdat de uitvoering nog maar net is gestart is met een mogelijk voordeel nog geen rekening gehouden.
2. U ontvangt op korte termijn een separaat voorstel voor uitvoering van fase 5 van de HOV-Midden. Dit betreft het deel tussen de Goolkatenweg en de Olieslagweg. Nu al is duidelijk dat de investering tot een bedrag van 2,6 miljoen euro volledig uit subsidie van de Regio Twente gefinancierd kan worden. Dit komt doordat voor de subsidie de HOV-midden van Fortuynplein tot aan grens Hengelo als één project wordt gezien en op de andere delen reeds de nodige co-financiering is geleverd. In eerdere financiële planningen was nog rekening gehouden met een eigen bijdrage van 600.000 euro voor fase 5.
3. Het project HOV-Noord is onlangs qua subsidies afgewikkeld. Gebleken is dat op het totaal een bedrag van 2 miljoen euro extra aan subsidie is ontvangen. Dit is te verklaren uit het feit dat in het (recente) verleden aan de voorkant slechts heel terughoudend rekening werd gehouden met mogelijke subsidies.
4. De subsidie die voor de fietsprojecten kan worden verkregen is helaas minder dan beoogd bij vaststelling van de Fietsvisie. Destijds was als ambitie 50% subsidie gesteld; in de praktijk blijven de subsidies voornamelijk beperkt tot 25%. De inzet blijft onverminderd gericht op meer subsidie. De consequentie is dat minder van de eerder aangegeven projecten uitgevoerd kan worden.

Consequentie van dit alles is dat een aantal projecten die later in de tijd gerealiseerd zouden kunnen worden nu naar voren gehaald zijn (zoals NOEK, fietspad Zuid-Esmarkerrondweg, Auke Vleerstraat (rotonde en deel tot UT), fietsmaatregelen) en dat enkele projecten rechtstreeks ten laste van de reserve worden gebracht (fietsmaatregelen) zodat de totale kosten over de tijd minder worden (ten opzichte van activeren).

c. Prioritering projectenlijst

In de bijgevoegde projectenlijst zijn de diverse projecten uit de Mobiliteitsvisie 2025 opgenomen. Met de

vaststelling van deze lijst geeft uw raad aan welke projecten en activiteiten in beginsel de komende jaren uitgevoerd worden, zonder al formeel budget beschikbaar te stellen. Planningen en bedragen zijn in meer of mindere mate nog indicatief. De twee kolommen met de bedragen “boven” of “onder” de streep geven aan welke ambities, eventuele verdere bezuinigingen daargelaten, gefinancierd kunnen worden. Kijkend naar de nu gereserveerde bedragen voor de diverse projecten zijn deze grotendeels in lijn met de bedragen die zijn gehanteerd in de notitie “Kiezen voor duurzame bereikbaarheid” die in november 2011 is besproken, met in acht neming van hetgeen in bovenstaande tekst is aangegeven en is er geen inhoudelijke of financiële reden om op dit moment deze prioritering te wijzigen.

De komende jaren zullen er uitdagingen blijven. Bij de oplevering van de derde ingang van de Van Heekgarage is een aanpassing van het parkeer route-informatiesysteem (PRIS) gewenst. Dit lijkt mogelijk binnen het budget dat gereserveerd staat voor mobiliteitsmanagementmaatregelen. Ook het mogelijk verder uitrollen van maatregelen zoals momenteel op de noordelijke singels worden getest (optimalisatie van verkeerslichten) kunne wellicht ten laste hiervan gebracht kunnen worden. Een nadere uitwerking van eea dit jaar zal dit verder uitwijzen.

De bedragen die voor volgende jaren op het gebied van strategische fiets-, parkeer- en OV-projecten zijn gereserveerd, zullen naar verwachting vanaf 2018 deels ook moeten worden aangewend om de exploitatie van de fietsenstallingen te financieren (de in het verleden reeds beschikbaar gestelde middelen volstaan voor de periode tot en met 2017 en een volledige dekking vanaf dan ten laste van het parkeerbedrijf zoals geraamd lijkt niet mogelijk).

d. Budget voor lopende activiteiten 2013

Om de bereikbaarheid, alsmede de verkeersveiligheid, op peil te houden wordt op basis van de vastgestelde prioritering uw raad jaarlijks gevraagd een aantal budgetten beschikbaar te stellen. Grote investeringsprojecten worden in principe door middel van separate kredietvoorstellen aan u voorgelegd, zoals nu recent een voorstel met betrekking tot het fietspad langs de Zuid Esmarkerrondweg.

Uw raad wordt nu gevraagd budget beschikbaar te stellen voor een aantal onderwerpen. In onderstaande tabel zijn deze onderwerpen en de bijbehorende bedragen samengevat.

	Project	investering	dekking	
			ten laste van de reserve	subsidie
a.	Verkeersveiligheid	490.000	200.000	290.000
b.	Fietsbeleid	1.022.600	853.475	169.125
c.	NOEK	200.000	0	200.000
d.	Onderzoek/monitoring	150.000	150.000	0
e.	Strategische fiets- en OV-projecten	150.000	150.000	0
f.	N18	20.000	20.000	0
g.	Maatregelen Parkeervisie	100.000	100.000	0
h.	Exploitatie DVMP&R	507.500	507.500	0
	Totaal	2.640.100	1.980.975	659.125

a. Verkeersveiligheid (budget 490.000 euro, waarvan 290.000 euro subsidie)

Het budget voor verkeersveiligheid bestaat uit twee delen: een deel voor fysieke maatregelen en een deel voor voorlichting en gedragscampagnes.

Bij de Programmabegroting 2013-2016 is besloten de eigen middelen voor fysieke maatregelen incidenteel te verlagen met 250.000 euro. De keuze om structureel dit type maatregelen en bijbehorend resterend budget onder te brengen bij de wijkbudgetten is bij amendement door uw raad teruggedraaid. Derhalve wordt nu – net als in voorgaande jaren – een separaat budget voor fysieke maatregelen gevraagd. Conform de Programmabegroting is de eigen bijdrage ten opzichte van eerdere jaren echter lager. Voor 2013 wordt een budget gevraagd van 130.000 euro (was 250.000), waarvan 30.000 euro wordt gedekt door subsidie van de Regio Twente.

Voor maatregelen op het gebied van voorlichting en gedragscampagnes wordt voor 2013 een bedrag gevraagd van 360.000 euro (waarvan 260.000 euro subsidie van de Regio Twente). De inzet op dit

thema is vergelijkbaar met eerdere jaren.

- b. *Fietsbeleid (budget 1.022.600 euro, waarvan 169.125 euro subsidie)*
Voor de uitvoering van maatregelen in het kader van de Fietsvisie wordt uitvoeringsbudget gevraagd. Het betreft onder meer verbeteringen van het bestaande fietsnetwerk, realisatie van de zogenoemde ontvochten routes (aanleg van fietsstraten), verbetering comfort en doorstroming voor de fiets bij verkeerslichten, uitbreiding fietsenstallingen (fietsnietjes), inzet doelgroepenbeleid fiets en verbetering van de sociale veiligheid in tunnels. Een volledig overzicht van de beoogde maatregelen en financiering ervan is als bijlage toegevoegd. In dat overzicht zijn ook opgenomen de maatregelen die reeds zijn of worden gefinancierd uit de nog resterende middelen vanuit het budget van 1 miljoen euro dat uw raad bij de programmabegroting 2012-2015 beschikbaar heeft gesteld.
- c. *NOEK (200.000 euro subsidie)*
De Regio Twente heeft voor de onderzoeksfase van de NOEK 200.000 euro beschikbaar gesteld. Dit geld wordt ingezet voor de lopende werkzaamheden die gericht zijn op het definiëren van varianten. De varianten worden in de volgende fase onderworpen aan een milieu-effectrapportage. In juni van dit jaar is over de keuze van de varianten, het verdere uit te voeren onderzoek en de daarbij behorende financiering nadere besluitvorming voorzien.
- d. *Onderzoeks- en, monitoringbudget (budget 150.000 euro)*
Het budget is benodigd om vragen over de verkeersontwikkeling en knelpunten adequaat te kunnen beantwoorden. Het budget wordt ingezet voor ambtelijke inzet en onderzoek van verkeersknelpunten, actualisatie van het verkeersmodel en monitoring van de bereikbaarheid. Ook de inzet in het kader van TEN-T wordt hieruit bekostigd. In het licht van de bezuinigingen is het budget verlaagd ten opzichte van 2012 (toen 300.000 euro), mede gelet op het feit dat voor 2013 geen grote, nieuwe beleidsstukken zijn gepland.
- e. *Strategische fiets-, parkeer- en OV-projecten (budget 150.000 euro)*
Met dit project kunnen voorkomende maatregelen op het gebied van fiets- en OV-voorzieningen worden gefinancierd. In 2013 wordt het budget onder andere ingezet voor voorzieningen in de in aanbouw zijnde fietsenparkeer-kelder (600 plaatsen) onder het Wilminkplein.
Conform de bezuinigingen bij de Programmabegroting is dit budget verlaagd ten opzichte van de eerdere financiële planning. In de financiële planning die in november 2011 werd gehanteerd was voor 2013 een budget van 500.000 euro voorzien.
- f. *N 18 (budget 20.000 euro)*
Ten behoeve van de plantontwikkeling van de N18 en de voorbereidingen over de overdracht van de bestaande N18 zullen voorbereidingskosten voor ambtelijke deelname worden gemaakt.
- g. *Uitvoeringsmaatregelen Parkeervisie (budget 100.000 euro)*
Bij de vaststelling van de Parkeervisie in januari van dit jaar is ook een aantal uitvoeringsmaatregelen vastgesteld. Een deel van de financiering voor deze maatregelen zou beschikbaar komen via de mobiliteitsmiddelen. Met dit besluit wordt de bedoelde, incidentele financiering door u daadwerkelijk vrijgemaakt.
- h. *Exploitatielasten lopende DVM-systemen en P&R*
Dit betreft de vervangingslasten van verkeersregelinstallaties en bestaande systemen voor dynamisch verkeersmanagement (445.000 euro), de exploitatielasten van de P&R-voorziening aan de Zuiderval (62.500 euro).
Bij de programmabegroting is besloten structureel 90.000 euro te bezuinigen op verkeersregelinstallaties (vri's). Dit bedrag is gekort op het aanvullende budget dat binnen de AD-middelen gereserveerd is voor exploitatie van vri's.
De exploitatielasten voor de P&R-Zuiderval betreffen de kosten voor inhuur van extra buscapaciteit die buiten de reguliere concessie van Connexxion valt.

3. Bevindingen uit de interactie met belanghebbenden

Geen bijzonderheden.

4. Informeren over het vervolg

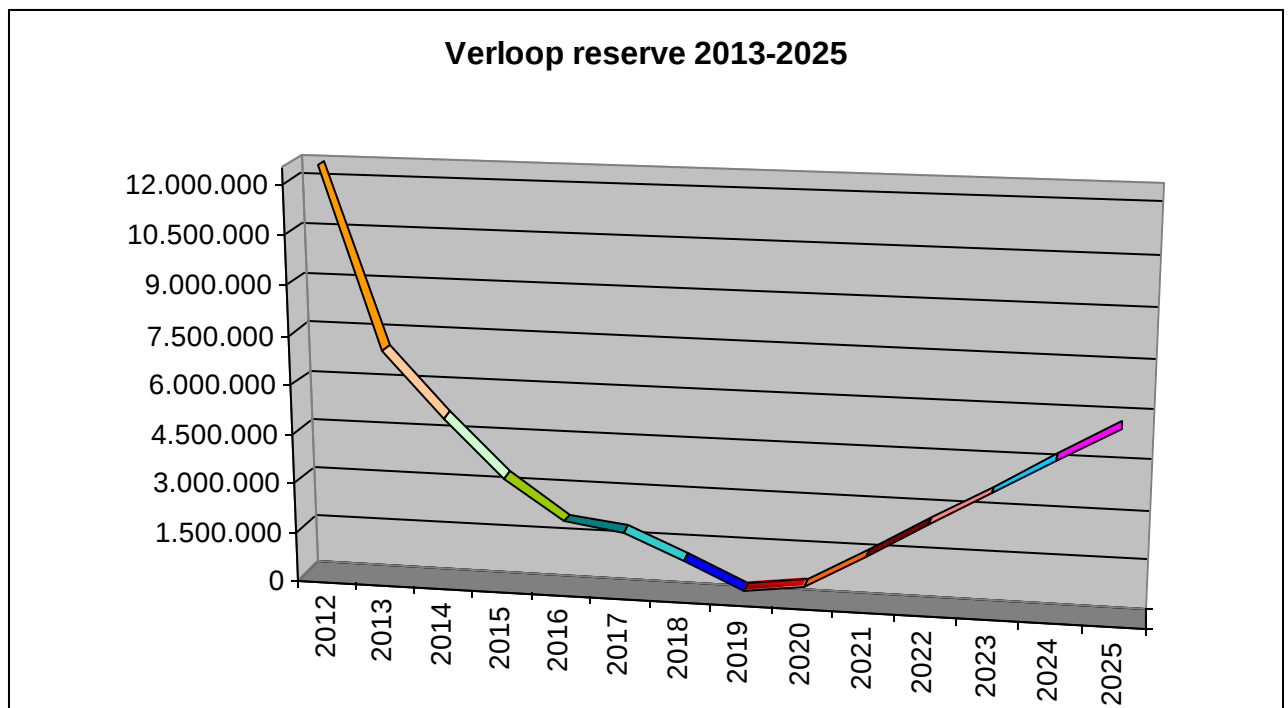
Geen bijzonderheden.

5. Financiële informatie

Op grond van de bijgevoegde projectenlijst en bijbehorende kosten wordt voorgeseld om een budget te verlenen van 2.640.100 euro voor de uitvoering van diverse mobiliteitsprojecten, en dit budget te dekken uit:

1. de reserve Mobiliteitsprojecten ter grootte van EUR 1.980.975
2. toegekende subsidies ter grootte van EUR 659.125

Hieronder is het toekomstige verloop van de reserve voor mobiliteitsprojecten weergegeven, uitgaande van de huidige stortingen in de reserve enerzijds en de planning van projecten zoals weergegeven in de tabel anderzijds. De grafiek illustreert dat de reserve in 2019 dicht bij de 0-lijn komt. Nieuwe projecten kunnen dus nauwelijks worden gedaan, tenzij op andere projecten of thema's minder wordt besteed (of een hogere storting ten gunste van de reserve wordt gedaan). Op basis van de geldende besluiten en voornemens, is er op termijn, vanaf 2021, wel weer meer bestedingsruimte.

Bij bovenstaande grafiek en bijbehorende separate tabel gelden de volgende uitgangspunten:

- investeringskosten zijn geïndexeerd op basis van een veronderstelde 3%-inflatie; in de tabel zijn de kosten op basis van netto contante waarde weergegeven,
- grote investeringsprojecten worden afgeschreven over een looptijd van 40 jaar en een rekenrente van 5%,
- de jaarlijkse storting ten gunste van de reserve (bijdrage vanuit de algemene middelen) is niet geïndexeerd,
- conform besluitvorming bij de Programmabegroting 2010-2013 wordt de storting vanaf 2020 weer opgehoogd met 1 miljoen euro. In de tussenliggende periode is dan in totaal 10 miljoen bespaard (ten koste van verdubbeling van de brug over de Auke Vleerstraat),
- de bezuinigingen uit de Programmabegroting 2013-2016 van in totaal 9 miljoen euro zijn als volgt verdeeld:
 - o 5,5 miljoen euro in 2012,

- 1 miljoen euro per jaar in de periode 2013-2015, en
- 0,5 miljoen euro in 2016.
- conform de Programmabegroting 2013-2016 wordt een risicoreserve van 500.000 euro gehanteerd (was voorheen 2.500.000 euro)

3. Risicoparagraaf

De kosten- en subsidieramingen voor toekomstige projecten zijn veelal indicatief. Zodra een project concreet is uitgewerkt kan met meer zekerheid het kostenniveau worden ingeschat en is vaak ook duidelijk hoeveel/of subsidie verkregen kan worden. Hiermee wordt het risico van het niet verkrijgen van subsidies beperkt.

4. Overige voor de raad relevante informatie

Geen bijzonderheden.

5. Bijlagen bij dit raadsvoorstel

Mee te zenden:

- a. Enschede Fietsstad 2020 – Overzicht uitvoering projecten Fietsvisie in de periode 2012-2013
- b. Projectenlijst 2013

Ter inzage (leeskamer):

a.

Vertrouwelijke bijlagen (bij de griffie):

a.

Burgemeester en Wethouders van Enschede,

de Secretaris,

M.J.M. Meijs

de Burgemeester,

P.E.J. den Oudsten

Besluit

van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

- 1. Bijgevoegd uitvoeringsprogramma Fietsvisie 2012-2013 vast te stellen.
- 2. De meerjarige prioriteringslijst van projecten vast te stellen en op grond hiervan kennis te nemen van de daaruit voortvloeiende ontwikkeling van de reservepositie voor mobiliteit.
- 3. Een budget te verlenen van 2.640.100 euro voor de uitvoering van diverse mobiliteitsprojecten, en dit budget te dekken uit:
 - a. de reserve Mobiliteitsprojecten ter grootte van 1.980.975 euro
 - b. toegekende subsidies ter grootte van 659.125 euro

vastgesteld in de vergadering van

de Griffier,

de Voorzitter,

